

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya u. 1.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleits Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya u. 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére
vonalkódú felszólalások intézendők.
Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Égész évre — — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egy hóra — — — 2 K
— Egyes szám ára 3 fillér. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnepek kivételével mindennap délután 5 órákor. ■■■■■

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam. 87. szám.

Szerda, április 16.

Tavaszi gyász.

— április 16.

A szép, meleg márciusi napokra fagyos, szeles, hideg április következett. Nem az időjárás váltakozó szeszélyessége ez, amikor a meleg napfény a hideggel, esővel, hóval változik. Kemény, szigorú télbe fordult az áprilisi idő és irtózatossá hóvihárban tombolta ki dühét. A hó több mint negyvennyolc óráig szakadatlanul esett és amikor elállt, hideg, télies maradt az idő. Ma is télidő van és senki se tudja, hogy mikor lesz vége az áprilisi télnek.

Április közepe van és erről a dátumról mindenki tudja, hogy fontos és kritikus korszaka a vetések fejlődésének. A mostani és közeli napok időjárásától függ, hogy milyen lesz az idei termés, bőséges-e, jó-e, közepes-e, vagy rossz és silány? És azt is érzi és tudja mindenki, hogy ebben a sok gazdasági csapástól sújtott országban micsoda rettenetes csapás volna, ha még mindennek tetejébe az aratás is balul ütne ki.

Milyen hatása volt ennek az itéletidőnek a növényzetnek, a vetések fejlődésére, ez az a probléma, mely a tegnapi események során minden bel- és külpolitikai kérdésnél jobban izgatja az ország közvéleményét.

Tett-e kárt és ha igen, mennyit? Kiheverheti-e még a növényzet ezt a csapást? Fájdalom, ezekre az izgatott kérdésekre a válasz csak részben megnyugtató. A rettenetes idő az egész országban dühöngött. Az ország minden vidékéről érkeznek rövid, szűkszavú jelentések: Hó volt és fagy. Károkról, megközelítő becslésekről még e jelentésekben nincs szó, de a dolog természeténél fogva nem is lehet. Ezekről majd csak akkor lehet beszélni, ha a hó eltakarodik a földekről. De annyit már most is meg lehet állapítani, hogy az őszi és tavasziakban, tehát az ország legfontosabb terményeiben, buzában, rozsbán, zabban, tengeriben az eddigi fagyok hátráltatják ugyan a fejlődést, de ezt a kárt az idő, ha jobbra fordul, még bőségesen be tudja hozni. A hó pedig inkább használt a vetéseknek, semmint ártott, mert a növényzet már nagyon kívánta a nedvességet, amelyből most bőven kijutott neki. Ha tehát ezután jó átmeneti idő következik, fokozatosan emelkedő hőmérséklettel, akkor az országnak még kitünő termése lehet. Egy szép, meleg, nem tulságosan száraz május még mindent helyrehozhat.

A vetéseket, az idei termést tehát, Istennek hála, egyelőre még nem kell féltetni, hanem azért ez az áprilisi tél elég csapást hozott a mezei gazdaságra. Az ország gyümölcsstermését tulnyomó részben teljesen tönkretette. A gyümölcsster-

melés évről-évre nagyobb szerepet játszik az ország gazdaságában és ez a csapás rengeteg kárt, egyes vidékekre nézve katasztrófát jelent. A késői fagy a szőlők egy részét is megfosztotta rügyeitől és a tőkének ez a része az idén nem terem már gyümölcsöt. Nem lesz az idén gyümölcs és kevés lesz a bor. Ez az áprilisi télnek szomorú eredménye.

Csapásnak ez is elég súlyos, de féltő, hogy még nem vagyunk túl minden veszedelmen. A nagy hóesés erősen fokozza az árvízveszedelmet és féltő, hogy a tavaszi áradások az idén is nagy területeken semmisítik meg az idei év munkájának gyümölcseit. Lehet, hogy az idén is lesznek vidékek, melyeknek nyomorral, inséggel kell megküzdeniök.

Ezek szomorú kilátások, melyek új gondokat és feladatokat rónak a kormányra, amely pedig felelősségteljes gondoktól egyébként sincs megkímélve. És teljesíteni fogja nehéz munkáját ugyanakkor a kötelességtudással, lelkiismeretes gondokkal és felelősségérzéssel, mint eddig mindama viszontagságok között, melyeket ellenfeleinek önzése és kíméletlensége és a viszonyok mostohasága reá mért. Az ország teljes nyugalommal bízhatik a kormányban és a többségben. Kipróbált hazafiassággal és lelkiismeretességgel követ el azután is mindent, hogy a csapásokat enyhítse, a bajokat a lehetőség szerint orvosolja és az ország és a nép érdekeit minden veszedelem ellen megvédi.

Nagybecskerek fejlődése.

Irta: Streitman Antal főgimn. tanár.

IV.

Az Ó-Béga. — A járványárok.

A Tisza ősmederének baloldali löszpartján épült Beeskerek s délnyugati részén annak a nagykiterjedésű platónak, mely innen keletre az alibunári mélységig tart. Régi vára és két külvárosa három halmon épült fel, melyeket a Béga kanyarulata hurok-alakban vesz körül. A halomok között legmagasabb a régi vár helye, mely a sok nivellálás dacára ma is 86.97 méter magas a tenger színe fölött. Ugyane fölött a régi magyar külváros halma (Melenczei-, Révai-, Szent Vendel- és a Magyar-utca között hosszan elterülő halom) 78.90, a régi szerb külváros halma (vásártér és az ezt körülvevő utcáorok) pedig 79.26 méter magas. A város legmélyebben fekvő utcáriszártsáinak egyike a Váraljai-utca torkolata a Pest-szálló előtt, mely a feltöltés dacára 76.89, a Béga tükre pedig mai duzzasztott állapotában 74—75 méter magas a tenger színe fölött.

Egy és fél századéve annak, hogy a pancsovai „Commissio Colonistica“ kiküldött mérnökei rendezni kezdték városunkban az utcákat. Még az öreg szerb gazdák apjától hallották, hogy akkor jöttek ide a mérnökök: „Onda su dosli inženjiri“ s az időt sokáig innen számították. Bécsben a 18. század végén nyomtatott német földabroszon ábrázolva van Beeskerek térképe. Rajta a mai Megyeház- és Váraljai-utca összetorkolásánál az Ó-Béga medre olyan szélesnek van feltüntetve, mint a mai Béga. Idősebb polgárok ma is

emlegetik, hogy a Pest-szálló és a lutheránus templom között elterülő széles, nádas mederben 1848 körül még kacsára vadásztak és a lutheránus templom terén lakók cölöpökön álló keskeny pallózaton jártak azon át a város középpontjába.

Az Ó-Béga medrének ezen részén a múlt század ötvenes éveiben legnagyobb részt rabmunkával töltötték utat a lutheránus templomig s a Váraljai-utca vonalon is csakhamar kiépült.

És ezzel megindul nálunk is a visszabályozás, Paleocapa és Vásárhelyi rendszerének szellemében. A nagy kanyarulatok területét átvágták egyenes csatornákkal. Beeskereknél a Béga mai medrét meghagyták, a vár északkeleti sáncát s a két régi külvárost hurok alakban körül futó Bégamedret pedig a meghagyott medertől töltésekkel eltorlasztották. Az előbbi az Usztavánál, az utóbbit a Csontika városrésznél.

A Tiszának és melieköttyőinek s így a Béga szabályozásával letunt az a poetikus világ, melyben a Tisza hullamai messze elkarandoztak s a Bégaival egyesünten naderaos vadonai vetek körül Beeskerek tajakát. A róla letutott arral oda lett tápi csendje a ronavizeknek, annak a naikan sutto, majd fel-trimano zsongasnak, melyben a vízmadarak trillázó csevegése s lutytyogése, majd tompau mormolo jajongása oly rejtemesen ható harmoniában egyesültek. Az etunt maar-elettel, a haik tomegeinek pusztulásával, a fölegetett nádasok namvaival etunt a természetnek igezetes nauquata is. Es etuntek lassankint a haaszkuynhók varsarogo halokkal, a karamok begeto barányaikkal. Az ós halmokról el-eltévedt tinnkoszo helyett föl-förikkan a tavoban egy-egy gyarnak éies lutytye... vagy rekedtes bugasa. És a vizen s a rétből elő emberek beallottak földturo parasztnak, vagy gyarakba szurtos munkasoknak... kulturembereknek.

Es a kultura Beeskereken rohamos lépésekkel nivellálja az utcatesteket. A belejuk eso mederreszeket betomi, feltölti. A var saucanl szolgaió Ó-Béga feltölti a Jenő Foherceg- és a Megyenaz-utca, a két külvárost aoleio Ó-Bégamedret pedig a Váraljai-utca kezdeten. Es ezzel a var-sanc medret három részre vágta. Káepitette (veienzei módon cölöpökre) a mai postaepuletet s ezzel szemben az Osztrak-Magyar Bank epuletet. E medernek a Gizela-part es az Uri-utca kertje alján enyulo részét minden gondozas nekui nagyta, de az Osztrak-Magyar Bank telketol kezdve a meder menten csatornat rakott le, mely a Jenő Foherceg-utca alatt áthalad s a 12 szamu háztelek alatt végződik. Innen kezdve náadal benőtt nyit árok jelzi az ó-medert az Usztavaig, nonnan zsiuppei ellátott csatorna fut az uttest alatt a Béga partján. A külvárosokat körülvevő ó-medert pedig ketté vágta azzal a 3—4 meter magas töltessel, mely a Váraljai-utca kezdetétől a lutheránus templomig vonuló uttestet képezi. De a Csontikánál kezdődő s a kincstári ispánság telke alatt megrekedő ó-meder vízének elvezetéséről a kultura nem gondoskodott. A Melenczei-, a Révai-, a Magyar- és Szent Gellért-utca kertjei alatt kigyózó ó-meder másik része az Aradáci-ut kezdetén mélyed a Béga-ba, hol lefolyását zsilip gondozza.

Ezen ó-medrek meredek löszfalait az emberi szorgalom lassankint lehoráta s a medert velük lejtősen kitöltötte.

A lejtőkön jobbra és balra lankás keretek virulnak. Mesgyéül ottmaradt a mélyen, a náadal benőtt árok, szomorú hirnöke a régi nagyságnak.

Nem keringöl itt már a vadászó réti sas, hanem ott lebeg sokadalma a szunyograjoknak. Nem villanó keszegek s hancurozó harcsa-fiókok, hanem lomha teknős békák, unok s undok vizipatkányok hem-

zsegnek a békalencsével borított árok poszthadt vizében.

A város lényes főutcai elével, palotáival, közgazdasági fellendülésével és csillogó kultúrájával szemben élenk kontrasztot vált ki az a penetrans bűz, melyet ezek az árkok kilehelnek s melyektől megteik a levegő kóros miázmakkal.

Még márciusi jég borítja a nádas árkot, ott a legmelyebb ó-mederben, a Karacsony-utcában.

De hidjan egy percig időzni nem lehet, az árokba dobott állathullakból s egyéb erjedesnek indult rongaságokból kiáradó bűz miatt.

Egy másik kép. A Jenő Főherceg-utca Vasárterre eső részén temeyed 76.59 méterre a tenger színe fölött. A körülötte hamokon iekvo Megyenaz-, Arpad- és Aikotmány-utakból s a Vasárter lejtőiről a szennyvizek idefutnak. Ezen utak gyalogjárói mellett fehér csikokban fut a szennyvíz le a Jenő Főherceg-utca meiyere, hol negy átereszen ömlik a földalatti csatornába. Még messze vannak a nyári forró napok, de hogy mily bűz árad ki ezekből az átereszekből már is az utcára, azt leírni nem lehet. Nincs az a kémiai szer, nincs a drogeriában az az illat, mely ezt a dögleletes levegőt megsemmisíteni, vagy elhanyagolni képes volna. És az ide irányított veszedelem az utca 12. számu háza alatt szűk csatornában folyik ki a nyit ó-mederbe. Itt lefolyást nem kapva megieneklik az undok szennykaosz. Dögleletes párája megmérgezi a környék levegőjét. Vize a közeleso kutakba beszivárog s mérges miázmakkal megfertőzi a környék ivóvizét.

Ne csodálkozzunk hát azon, hogy meghonosodtak városunkban a hasi tifusz (helyi néven becskerekéi vagy Béga-tifusz), a malária s a fertőző betegségek és hogy az időnként fel-felbukkanó vendég, a kolera, mindig otthonra talál Becskerekén.

A tifusz állandósága természetes következménye a talajvíz fertőzésének, amint azt az orvosi tudomány bebizonyította. A pocsolják lakói, a szunyogok pedig a malária láz terjesztői.

Hiába furat a város mély kutakat, mert a baktériumok- és rothadt anyagoktól fertőzött talajlé a rozsdától átlukasztott csövekbe befolyik, amint ez már több esetben elő is fordult.

Míg talajvizünk fertőzött s ennélfogva ivóvizünk egészségtelen, addig nem szabadulunk meg a fertőző betegségek rájától.

Miért oly egészséges a hegyvidék lakója? Holott élelmezése a miénkhez képest szegénynek mondható. Mert nem nyirkos, hanem száraz földön él, tiszta vizet iszik s tiszta levegőt szív tüdejébe.

HIREK.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter Boross Gyula nagyikindai kir. járásbíró a nagyikindai kir. törvényszékhez áthelyezte.

— **Esküvő.** Ma délelőtt tartotta esküvőjét Grüner Emil csász. és kir. 71-ik gyalogezredbeli alezredes, volt nagybecskerekéi közös zászlóaljparancsnok özv. Andrassy Zsigáné Lehensteiner Arankával. A polgári esküvőn tanuként Verndl János és Bothe Hermann közös századosok szerepeltek.

— **A posta köréből.** A temesvári m. kir. posta- és távirtdaigazgatóság a jankahídi postaügynökség kezelésével Rajkics Miklós ottani gör. kel. lelkészt, a jelenlegi postaügynök-helyettest bizta meg.

— **Magyar név.** A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy Gimpel Miklós nagybecskerekéi illetőségű ugyanitteni lakos, valamint Gimpel Tivadar és Gimpel Rezső nevű kiskorú gyermekei családi nevét Szentiványi-ra átváltoztathassa.

— **Köszönet.** Özv. Guttman Jakabné és fiai-cég alkalmazottai özv. Guttman Jakabné elhunytá alkalmából 30 koronát koszorúmegváltás címén egyletünk céljaira adományoztak, mely nemes adományért hálás köszönetet mond Winter Katalin, az izr. nőegylet elnöknője.

Boldogult özv. Guttman Jakabné elhalálása alkalmából özv. Guttman Jakabné és fiai-cég alkalmazottai koszoru-

megváltás címén 30 koronát küldtek a jótékony nőegylet céljaira, mely adományért hálás köszönetet mond a nőegylet elnöksége.

— **Halálozás.** Özv. Guttman Jakabné szül. Schreiber Teréz tegnap Nagybecskerekén meghalt. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Fajdalommal megtörve tudatjuk édes jó anyánk, nagyanyánk, testvérünk és rokonunk özv. Guttman Jakabné szül. Schreiber Teréz urasszony szomorú halálát. A felejtethetetlen elhunytat április hó 16-ikán, szerdán délután fél 3 órakor temetjük a helyben izraelita temető halottas házából. A Mindenhatót kérjük, adjon nyugodalmat fáradt testének és békességet áldott jó lelkének. Nagybecskerek, 1913. évi április hó 14-én. Guttman Mór, Guttman Béla, Guttman Margit, Guttman Ilona, Guttman Dani, Guttman Paula, Guttman Vera, Guttman Jakab gyermekei. Guttman Mórné szül. Ormos Juliska, Guttman Béláné szül. Steiner Teri, Beck Sándor, Kaufmann Dezső, Guttman Daniné szül. Langfelder Gizi, Kertész Aladár, Beck Fülöp menyei és vejei. Guttman János, Guttman Böske, Beck Károly, Beck István, Beck György, Kaufmann Pál, Kaufmann Magda, Kertész István, Kertész Annus, Guttman Anna Teréz unokái. Szirmai Jakab, Seemann Józsefné szül. Schreiber Boriska, Szirmai Herman testvérei.

— **Zsidó liturgikus énekek előadása.** Schlom Dávid, Belochovszky Mathias és Schuvalov Mór hírneves zsidó kántorok április hó 17-ikén délután 5 órakor a nagybecskerekéi izr. hitközség tanácstermében zsidó liturgikus ének-eloadást rendeznek.

— **A filharmónikusok népies hangversenye.** A nagybecskerekéi filharmóniai egyesület a színházi zenekar közreműködésével ma este a kaszinóban népies hangversenyt rendez. Belépődíj személyenként 50 fillér. A hangverseny kezdete este 9 órakor.

— **Kérelem.** Az I. számú állami elemi iskola tanestülete tisztelettel felkéri mindazon testületeket, intézeteket, egyleteket és magánosokat, kik a beszerzendő iskolai zászlóra való adakozás céljából gyűjtőveket kaptak, hogy szives adományait, illetve a gyűjtött összeget mielőbb, de legkésőbb e hó 25-ig a gyűjtőpénztárhoz: Dienstl Emilia ig. tanitónőhöz (Uri-utca) beküldeni sziveskedjenek. A testület nevében: Wégling István igazgató.

— **A kisjécsai róm. kath. templom százéves jubileuma.** Kisjécsa község képviselőtestülete f. hó 12-ikén tartott rendes tavaszi közgyűlésében egyhangulag elhatározta, hogy a róm. kath. templom fennállásának 100-ik évfordulóját f. é. április hó 24-ikén ünnepélyesen és méltóan megünnepeli. Az ünnepélyre meghívták Pirkner Jánost, a zombolyai kerület országgyűlési képviselőjét, ifj. Tullies György főszolgabíró, Stojanovits Vazul tb. főszolgabíró, a kir. tanfelügyelőt és a községben működő lelkészeket, valamint a kerületi papságot. Az ünnepség alkalmából délelőtt isteni tisztelet, délben diszebed s délután az iskolásgyermekek bevonásával népiünnepély, este pedig tánc lesz.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Nagyszentmiklósról jelentik, hogy Riszta János ottani lakost tátongó fejsebekkel találták meg hajnalban az utcán. Bevitték a kórházba, ahol néhány órára rá meghalt. A csendőrség a rejtélyes gyilkosság ügyében megindította a nyomozást.

— **Jól bevált háziszser a dr. Richter-féle Horgony-Liniment-Capsici comp. (Anker-Pain-Expeller pótléka) melyet hülsnél, valamint csuz, reuma, csipő, mellés derékfájásnál mint fájdalomcsillapító bedörzsölő-szer előszeretettel használnak.** Ára olesó, 1 üveg K — 80, 1.40 és K 2.—; minden üveg csinos dobozban van és az eredetiség felismerhetése végett „Richter“ cégjegyzéssel, valamint az ismert vörös horgonyal van ellátva. A legtöbb gyógyszerárban kapható, közvetlen pedig dr. Richter gyógyszerárából Az arany oroslánhoz Prag 1., Elisabethstrasse 5. szerezhető be. Szállítás naponta.

— **A pancsovai országos vásár.** A m. kir. kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Pancsova városban a f. évi április 24, 25, 26 és 27-ikére eső országos kirakó-

és állatvásár ez évben kivételesen május 8, 9, 10 és 11-ikén tartassék meg.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5—7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése“ nagybecskerekéi fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Ápr. 14. Közig bizottság ülése.
Május 3. Tavaszi rendes közgyűlés.

Színház.

Heti műsor.

Április 16. szerda: Lakajok.
Április 17. csütörtök: Mexikói lány (operett-újdoncság).
Április 18. péntek: Róza néni (Medgyesi Erzsé jutalomjátéka).
Április 19. szombat: Mexikói lány.

**** Limonádé ezredes.** Tegnap este Rónai Imre jutalomjátékaul a Limonádé ezredes című énekes vigjátékot adták elő a színházban. Sajnos, a borzalmas rossz idő sokakat visszatartott a színházról s így nem ünnepelhette zsufolt ház a társulatnak sokoldalú, kitűnő tagját, akit ittléte óta állandóan szeretettel környez a közönség. Mindazonáltal szép, meleg színházi este volt tegnap s a közönség lelkes elismeréssel tapsolt Rónai Imrénék, aki a címszerepet pompás bonhomijával találóan és jellemzően játszotta most is. Mellette élenk tetszéssel kísérté a közönség Kerényi Irén, Szécsi Ferenc, Kiss Cecil, Károlyi Ibolyka, Ungvári Miklós, B. Czobor Gyula, Halmi Sándor és Váradai Izsó játékát.

**** Váradai Izsó jutalomjátéka.** Váradai Izsó, a délvidéki szintársulat kitűnő táncos kómikusa április 19-ikén szombaton tartja jutalomjátékát. Jutalomjátékaul a „Mexikói lány“ című operettet választotta, amely bérletiszünetben kerül színre s amelyben Váradai a legnagyobb táncos szerepet játszza. A jutalomjátékra már most válthatók jegyek minden délelőtt a színházi pénztárnál.

Sport.

× **Lóverseny Nagyikindán.** A Torontálmegyei Agarász- és Lovasegylet ezévi lóversenyei ápril. hó 26-ikán szombaton és 27-ikén vasárnap lesznek Nagyikindán, az egylet pályáján. Az első napon öt, a második napon hat futam kerül eldöntésre. A versenyekben urlovasok lovalognak; a díjakat a földmivelésügyi miniszterium, az Urlovasok szövetkezete, gróf Csekonic Endre, Nagyikinda város, a Torontálmegyei Gazd. Egyl., a 12. huszárezred és a rendező egylet adják. A versenyintézőség tagjai: gróf Csekonic Sándor, Dellimanic Lajos, Jankó Ágoston, Daniel Ferenc, ifj. Bobor Gyula és Draxler Bruno, a hadsereg részéről Strobl Rudolf ezredes, Patzak Ferenc őrnagy, Gregurich Antal százados; a meeting titkára Wiszkidenszky Géza ny. százados.

TÁVIRATOK.

A háborus események.

A szövetségek Nikita ellen. — Ujabb rendszabályok. — A békekötés előtt. — A pénzügyi kérdések. — Szerbia és Szaloniki. — A tőzsde.

Budapest, ápril. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A montenegrói bonyodalom még mindig nem mult el. Montenegro ma sem enged, bár most már szövetségei is ellene fordultak s fölszólították Nikitát, szüntesse be a háboruskodást. Ha erre sem hallgat, a hatalmak újabb rendszabályokat alkalmaznak ellene. A békekötés más oldalon egyébként már közel áll s a hadműveletek tényleges beszüntetése csak órák kérdése.

Mai jelentéseink az alábbiak:

A szövetségek Nikita ellen. Ujabb rendszabályok.

Budapest, ápril. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A szövetséges államok kormányai fölszólítást intéztek Nikitához, hogy szüntesse be a hadműveleteket, hogy a béke általánosan megköthető legyen. Ha Nikita ennek a fölszólításnak sem tenne eleget, akkor a hatalmak újabb rendszabályokat alkalmaznak Montenegro ellen. Ma már elhatározták, hogy a blokádot Durazzoig kiterjesztik.

A békekötés előtt.

Budapest, ápril. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: Itteni diplomáciai körök értesülése szerint a hadműveletek tényleges beszüntetése a Balkánon már csak órák kérdése. Szófiában mára várják Belgrádból és Athénből az erre vonatkozó jegyzéket s ha ezt megkapják, azonnal megkötik a fegyverszünetet.

A pénzügyi kérdések.

Budapest, ápril. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, holnap ülnek ott össze a balkáni háboru pénzügyei dolgában kiküldött delegátusok. A bolgár és szerb delegátusok már oda is érkeztek.

Szerbia és Szaloniki.

Budapest, ápril. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, a szerb kormány jegyzéket intézett a hármasszövetség kormányaihoz, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a szövetségek valamelyike önhatalmulag anektálja Szalonikit. Szerbia igényt tart Szalonikire s legfőleg abba egyezhet bele, hogy Szaloniki közös birtok legyen.

A tőzsde.

Budapest, ápril. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 819.25, Osztrák Hitel 626.25, Koronajáradék 82.75, Jelzáloghitelbank 426.50, Leszámitoló Bank 510, Hazai Bank 281, Magyar Bank 555, Rimamurányi 716, Salgótarjáni 752, Közüti Vasut 648.50, Villamos Vasut 362.50.

A honvédelmi miniszter Bécsben.

Budapest, ápril. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Hazai Samu honvédelmi miniszter ma egész délelőtt tanácskozott a közös hadügyminiszteriumban. Délután a miniszter kihallgatásra megy a királynál.

A kultuszminiszter a királynál.

Budapest, ápril. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Jankovics Béla kul-

tuszminiszter ma Bécsbe utazik és holnap kihallgatáson jelenik meg a királynál. A kihallgatáson a miniszter reszort-ügyeket referál a királynak.

A pártkassza körül.

Budapest, ápril. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben a legnagyobb feltűnést kelti a félhivatalos „Magyar Nemzet”-nek a „Pesti Hírlap” ellen intézett támadása, melyben a többi közt azt mondja, hogy súlyos megítélés alá esik, ha egy függetlennek látszó újság durva ellenzéki üzése mellett anyagi viszonyba lép az ellenféllel. A félhivatalos azzal végzi fejtegetéseit, hogy ha a Pesti Hírlap kívánsi a pártkassza titkaira, úgy nézzen széjjel a saját portáján. Bővebbet pedig meg lehet tudni a Magyar Nemzet szerkesztőségében.

A pápa haldoklik.

Budapest, ápril. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Rómából sürgönyzik, a pápa utolsó óráit éli. A katasztrófa minden percben bekövetkezhetik.

A belga sztrájk.

Budapest, ápril. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Brüsszélből sürgönyzik, a belgumi nagy sztrájk egyre jobban terjed. Liègeben például, ahol tegnap még csak harmincezer munkás sztrájkolt, ma már 63 ezren sztrájkolnak. A sztrájkolók összes száma ma 300 ezer.

A spanyol király merénylői.

Budapest, ápril. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Madridból sürgönyzik, a spanyol király ellen elkövetett merénylet ügyében a nyomozás megállapította, hogy a merényletben része volt egy madridi titkosrendőrnek is. A merénylőnek ő szerezte a revolvért, amelylyel ez a királyra lőtt. A titkosrendőrt már le is tartóztatták. A többi gyanúsítottól kiderült, hogy ártatlanok s így szabadon bocsátották őket.

Családi dráma.

Budapest, ápril. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Makóról jelentik, tegnap este ott borzalmas családi dráma történt. Iritz Izsó ottani fakeskedő ugyanis két revolverlövessel agyonlőtte feleségét s azután magát. Mind a ketten meghaltak. Hátrahagyott leveleik szerint közös elhatározással mentek a halálba, mert megunták az életüket. A dráma este 10 óra után történt, miután gyermekeiket lefektették. A véres esetet még éjjel fölfedezték, úgy, hogy az egyik gyerek fölébredt s arról panaszkodott, hogy rémes álma volt a szüleiéről. Unszolására a gyermekkel egy szobában alvó cseléd a gyermekkel bement a házaspár szobájába, ahol azután mindkettőjüket vérükben fetregve találták. Rémes sikoltozásukra a házbeli emberek rohantak, orvosért küldtek, de már ez nem segíthetett rajtuk, mert mind a ketten meghaltak.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	11:05
Buza (májusra)	11:75
Buza (októberre)	11:85
Rozs (áprilisra)	9:15
Rozs (októberre)	9:58
Zab (áprilisra)	9:90
Zab (októberre)	8:68
Tengeri (májusra)	7:89
Tengeri (júliusra)	8:06

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyíltér.

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Vonatok érkezése és indulása Nagybeeskerekre, illetve Nagybeeskerekéről.

Érvényes 1912. évi október hó 1. napjától.

ÉRKEZIK.

Nagybeeskereki pályaudvarra.

Temesvár—Versec—Zsombolyáról d. e.	9:28
Pancsováról délután	7:04
Budapest—Szegedről reggel	6:29
Budapest—Szegedről délután	3:15
Szegedről délelőtt	9:34
Szegedről este	7:19
Budapest—Nagykikindáról este	9:21
Szécsányból este	6:40

Nagybeeskerek—bégaparti pályaudvarra.

Zsombolya—Versec—Alibunár—Temesvárról este	8:16
Módosról reggel	6:50
Pancsováról reggel	8:28
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel	8:25
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután	4:10
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este	9:34
Szécsányból este	6:29

INDUL.

Nagybeeskereki pályaudvarról.

Pancsovára délelőtt	8:10
Pancsovára este	7:27
Szeged—Budapestre reggel	7:20
Szeged—Budapestre délelőtt	11:27
Szeged—Budapestre este	7:27
Szegedre délután	1:17
Szeged—Nagykikinda—Bpestre reggel	6:21
Karlovára délelőtt	10:00

Nagybeeskerek—bégaparti pályaudvarról.

Zsombolya—Temesvár—Versec d. u.	4:15
Temesvár—Versec—Antalfalva—Pancsova—Alibunárra reggel	3:33
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel	2:26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt	11:55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután	5:25
Módosra reggel	6:35
Zsombolyára délelőtt	10:50

Áprilisban jelenik meg
SOMFAI JÁNOS ÚJ KÖNYVE

KÉT VILÁG (egy kapitalista és egy szocialista levelei)

ÉS NEHÁNY NOVELLA

A könyv előfizetési ára 3 K.

Előfizethetni a szerzőnél a „Torontál” szerkesztőségében

1895—x.33

Hirdetéseket

jutányos árértékű közli a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

Petz Antal

férfi- és női divatruháza
Nagybecskerek.
Telefon-szám 88. Telefon-szám 88.

Miután cipőraktáramat beszün-
tetem, a raktáron levő összes férfi-,
női- és gyermekcipőket alanti olcsó
árakon elárulom:

Kobrák férficipők 12 K.-tól
„ női „ 10 „
Gyermekcipők 2 K. től kezdve.

Ne mulassza el senkisé a ked-
vező alkalmat s szerezz be cipő-
szükségletét amíg az olcsó raktár
tart. 11—30.10

Pályázat.

64—3.3

Rezsóháza községben herestetik egy a
jegyzői teendőkhöz jártas **írnok-végrehajtó**
800 korona évi fizetéssel és 100 korona lak-
bérrel vagy természetbeni lakással. Beválás
esetén állandósításra és fizetésemelésre szá-
míthat.

Rezsóháza, 1913 ápril 9.

Martini, jegyző.

A csenei járás főszolgabirájától.

1255—913. szám.

68—3.2

Pályázati hirdetés.

A Torontálvármegye csenei járásához tar-
tozó **Nagyjécsa** községben üresedésben levő
községi **segédjegyzői állásra** pályázatot hirde-
tek és felhívom mindazokat, akik ezen állást
elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XX. t.-e.
3 §-ában előírt képesítést, az életkort és az
eddiggi alkalmaztatást igazoló okmányokkal fel-
szerelt kérvényüket a csenei főszolgabirói hi-
vatalhoz a f. év **május havának 10-ikéig** be-
nyújtsák, mert a később beérkező kérvényeket
figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása:

A községtől törzsfizetés 1400 kor.

Lakásbér 240 kor.

4 ízben ismétlődő 100—100 kor. ötöd-
éves korpótlék.

Az államtól fizetési kiegészítés 200 kor.

Csene, 1913 április hó 11-én.

ifj. **Tullies György**, főszolgabiró.

Ujszentpéter község előljárástól.

229—1913. szám.

51—3.3

Hirdetés.

Közírára tesszük, hogy **Ujszentpéter** köz-
ségnek mintegy 1900 kat. hold területen gya-
korlandó **vadászati joga** folyó évi **május hó**
13-án délelőtt 10 órakor Ujszentpéter község-
házánál megtartandó nyilvános szóbeli árverés-
sen 6 évi időtartamra, vagyis 1913. évi aug.
hó 1-től 1919. évi július hó 31-ig a legtöbbet
ígérőnek haszonbérbe fog adni.

A közelebbi feltételek a községjegyzői
irodában megtudhatók.

Ujszentpéter, 1913 március hó 29-én.

Herbst János,
h. jegyző.Friedrich Jakob,
biró.

Horgony-Syrup. Sarsaparillae
compos.
Vértisztítószer. Üvege: 3.60 és 7.50 kor.

Horgony-Liniment. Capsici
compos.
A **Horgony-Pain-Expeller** pótléka.
Fájdalomnyitító **bedörzsölés**
meghűlésnél, rheumánál, köszvényésnél stb.
Üvege: — 30, 1.40, 2.— kor.

Horgony-Vas-Albuminat-
Minktura.
Vérszegénység és éssápkóránál.
Üvege: 1.40 kor.

Beszerezhetők a legtöbb
gyógyszertárban vagy közvetlenül
RICHTER dr.
az „Arany oroszlán”-hoz címzett prágai
11. Elisabetsztraße 53. gyógyszerüzéből.

Magyarországon kapható:
Török József gyógyszerüzében, Budapest.

1879—21.17

585—1913. szám.

65—2.2

Hirdetés.

Sándorregyháza község mint erkölcsi tes-
tület tulajdonát képező **vadászati jogot** folyó
év **április 26-án** d. e. 9 órakor a jegyzői iro-
dában tartandó nyilvános árverésen 1913. év
augusztus hó 15. napjától 1919. év augusztus
hó 14. napjáig terjedő 6 évre haszonbérbe
adjuk.

A bérleti feltételek a jegyzői irodájában
a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.
Sándorregyháza, 1913 április 8-án.

A községi előljárástól.

1103—1913. tkvi sz

58—1

Árverési hirdetés.

A perlaszi kir. járásbiróság, mint tkvi
hatóság közhírré teszi, hogy dr. Várady Imre
nagybecskereki ügyvéd által képviselt Közgaz-
dasági Bank mint r.-t. nagybecskereki cég vég-
rehajthatónak Mijatov Szilárdné szül. Szilágyi
Piada torontálszigeti lakos végrehajtást szen-
vedett elleni 2985 kor. tőke, ennek 1912 évi
január hó 15-től járó 6% kamatai, 7 kor. 55
fillér váltóváltási, 1/3% váltódíj és 109 kor. 30
fillér költség iránt folytatott végrehajtási ügyé-
ben, követelésének behajtása végett, a pan-
csovai kir. törvényszéknek és a perlaszi kir.
járásbiróság mint tkvi hatóság területén, a
torontálszigeti 1208. számú betétben felvett:
+ 1. sorsz. 1434. hrsz. szántó a Vinográdi
Pancsovacska Drum dűlőben 947 □-öl egész-
ben 182 kor., + 5. sorsz. 5193. hrsz. szántó
az Ackerflur sziget dűlőben 3 hold 292 □-öl
egészben 980 korona becáron nyilvános árve-
rés útján el fog adni.

Határnapul **1913. évi július hó 30. napja-
nak d. e. 9 órája** Torontálsziget községéhez
küzötköz, oly hozzáadással, hogy az ingatlanok
ezen a határnapon a becáron alul is el fog-
nak adni.Ellenben a kérvény az A. + 2. sorsz.
1985. hrsz. jóságostre névze elutasították,
mert ezen ingatlanra végrehajtató javára a
fenti végrehajtási zálogjog bekebelezve nem
jelentkezik.Kikiáltási ár a fenti becár, melynek
20%-át a venni szándékozók készpénzben vagy
az 1881. évi LX. törvények 42 §-ában jelzett
árfolyammal számított és az 1881. évi 3333.
sz. I. M. rendelet 8-ik §-ában jelzett óvadék-
képes értékpapirokban a kiküldött kezéhez le-
tenni, vagy az 1881. évi LX. t.-e. 170. §-a
alapján a bánatpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről szabályszerű elismervényt át-
szolgáltatni kötelesek.A kir. kincstár, valamint az 1889. évi 30.
t.-e. 10. §-ának 2. bekezdése alapján adómen-
tes záloglevelek kibocsátására jogosított és
Budapestnél székelő részvénytársaságok és szö-
velkezetek, valamint az 1898: XXIII. t.-e. alap-
ján alakult Központi Hitelszövetkezet bánat-
pénzt letenni nem kötelesek.Köteles a vevő, ha magasabb ígéretet tett
a becárnál, az 1908: XLI. t.-e. 21. §-a értel-
mében a letett bánatpénzt az általa ígért ár
ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, ellenkező
esetben ígérete figyelmen kívül marad és az
árverésben, mely haladéktalanul folytatattatik,
rész nem vehet.A fenti ingatlanok a kikiáltási ár kéthar-
madánál alacsonyabb áron el nem adtnak.A vevő köteles az árverési vételárát két
egyenlő részletben, és pedig az elsőt 15 nap
alatt, a másodikat 45 nap alatt az árverés jog-
erejétől számítva és pedig mindig az árverés
napjától számított 5 százalékos kamatokkal
együtt, az antalfalvai kir. adóhivatal, mint
bírósi letétpénztárnál lefizetni.A bánatpénz az utolsó részletbe fog be-
számíthatni.

Árverési feltételek:

1. A vevő köteles az ingatlant terhelő és
az árverés napját követően esedékes adókat
és átruházási illetéket viselni.2. A vevő az ingatlan birtokába az árve-
rés jogerőre emelkedése után lép, de annak
hasznára már az árverési naptól fogva őt illeti.
Amennyiben azonban az ingatlan haszonbérbe
volna adva, csak a gazdasági év végétől.3. A vevőnek a vételi bizonylat csak ak-
kor fog kiadtni, ha az árverés napjától szá-
mított 15 nap alatt a végrehajtási novella 27.
§-ának megfelelő utóajánlat nem tétetik.4. A tulajdonjog csak a vételár és ka-
matainak teljes lefizetése után fog hivatalból
a vevő nevére bekebelezettni.Kelt Perlaszon, a kir. járásbiróság mint
tkvi hatóságnál, 1913. évi március hó 3-án.

Cziróni s. k., kir. járásbiró.

Valódi brünni szövetek

az 1913. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.—K-ért, színtűgy
felöltőszövetet, turistalódent, selyemkangarnt, női kosztüm,
szöveteket stb. gyári áron küld, mint megbízható és
szolid cég mindenütt ismert postógyári raktár.**Siegel-Imhof Brünn**

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövet-
szükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári
piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, leg-
olcsóbb árak. Óriási választék. Minták, figyelmes
kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss
árban.

2857—1913. tkvi szám.

82—1

Árverési hirdetés és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék,
mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
hogy dr. Handler Lázár ügyvéd, nagybecske-
reki lakos által képviselt Ittebei takarékpénz-
tár részvénytárs. végrehajthatónak Raits Pera
felsőttebei lakos végrehajtást szenvedő ellen
2350 és 2385 korona tőkekövetelés és jár.
iránt folytatott ügyében, valamint a csatlako-
zott végrehajthatónak ezennel kimondott Szerb-
ittebei legelőbirtokosok bankja részvénytársas-
ság felsőttebei cégnek 2000 koronából álló
követelésének kiegyenlítése végett is az árve-
rés elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. tör-
vényszék területén levő, Felsőttebe község
3563. sz. tkvben + 1. sor, 2107/a. hrsz. 800
□-öl szántó 138 kor., a praedium réti 204.
sz. tkvben + 1. sor, 1470/3. hrsz. 13 hold
1400 □-öl szántónak Raits Perát illető 1/2 ré-
sze 2182 korona kikiáltási árban az **1913.**
évi július hó 1. napjának délelőtt 10 órajakor
Felsőttebe községhezánál megtartandó nyilván-
os árverésen a következő feltételek alatt fog
eladás alá kerülni:Árverezni kívánó tartozik az ingatlan ki-
kialtási árának 10%-át bánatpénzzel letenni.Az árverési feltételek többi pontjai
a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék
tkvi irattárában, kifüggesztési tábláján
és Felsőttebe községhezánál megtekin-
thetők.Nagybecskereken, 1913. évi április hó 1.
napján.Folkusházy s. k.
kir. törvényszéki jegyző.**Tanoncok**

felvételnek

BENCZE ANTAL ÉS FIA

műbuzorgyárában

Nagybecskereken.

69—2.2

Válogatott putyi
tengeri vetőmag
teljesen csiraképes,
amíg a készlet tart
métermázsánként
20 koronáért

kapható Botka Béla
gazdaságában Óléczen

45—5.4